4e JAARGANG. N. 345 — PRIJS : 6 CENTIEM. — DINSDAG, 18 DECEMBER 1917

ABONNEMENTSPRIJS :
Binnenland (Etapegebied uitgezonderd), fr. 3.75 per kwartaal.
(ALLE KOSTEN INBEGREPEN)
Men wende zich tot de postkantoren.

VERSCHIJNT 'S NAMIDDAGS
met al de ochtendtelegrammen.

BEHEER EN PUBLICITEIT :
75, Anspachlaan, 75 (Beurs).
Kantoor te GENT :

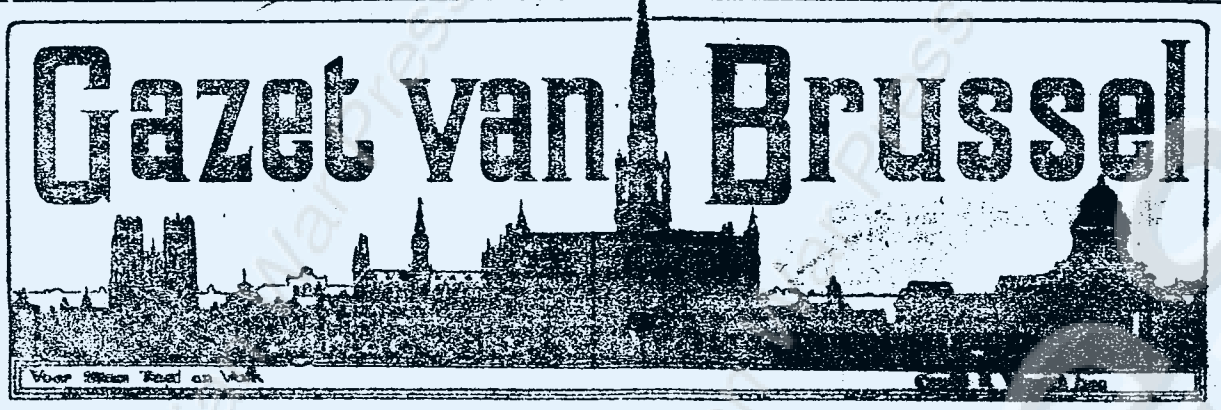

AANKONDIGINGEN worden aangenomen :
75, Anspachlaan (Beurs). — 52, Warmoesberg.
Publiciteit DE CIERF, 54-56, de Brouckerepleln.
Office de Publicité, 36, Nieuwstraat, Brussel.

VERSCHIJNT 'S NAMIDDAGS
met al de ochtendtelegrammen.

Elke medewerker is verantwoordelijk voor hetgeen hij schrijft.
Ongevraagde stukken worden in geval van niet opneming, enkel teruggezonden mits het noodige porto is bijgevoegd.

Hoofdopsteller : Dr. René DE CLERCQ.

HERVORMINGSPLANNEN.

III.

LOGIKA EN KONSEKWENTIE.

Er is geen deugdelijke leiding denkbaar als zij niet beschikt over een stevig denkvermogen, aan zij zich niet inspant om konsekwent te zijn en als zij hare voorgenomen maatregelen niet vooraf met de grootste aandacht overweegt. Dezint eer ge begint, zeiden reeds onze vaderen. Waar niet gezond wordt gedacht en doorwogen moet zoowel een sociale groepering als een samenleving zich dwersboomen in eigen belangen. Men moet met silhoen rijden, maar tevens kunnen omzien. En toen, ofschoon onze geheele volksaard van die waarheid doordrongen is, hoegeen genoeg blijkt uit het feit dat zij, uitgelegd in in verschillende spreekwoorden, dewelke de verzaidijking zijn der gemeenschapswijsheid, toch blijft het zeer de vraag, of de Vlaamsche Beweging in haar vijf aanslagjaring bestaan er toe kwamen is het vraagstuk dat zij opwierp onverbiddelijk logisch en konsekwent te formuleeren. Mijn meening is dat wij daar ver van waren, al begonnen de jongeren heel wat beter wegen te bewandelen dan hun voorgangers.

Professor Vermeylen heeft, jaren geleden, reeds voldoende gewezen op de inkonsekwentie van de stammenkiddierij. Daarop wenschik thans niet verder in te gaan, te meer daar het mij op dit oogenblik geenzins te doen is om oorlogspolitiek te voeren. Het volstaat er hier op te wijzen, hoe verward en kobbig onze toestand geworden was, door het feit dat de Walen evenzeer als wij beweerden verdrukt te zijn en dienovereenkomstig in dichte drommen voor de bestuursscheiding opkwamen, een eisch waarvoor de moerderheid der toengevende flaminganten niet veel voelde, zooals de Heer Huppotet klaar genoopt was te erkennen in zijn opheldmakend antwoord aan Destrée. In de oogen van vele musieide vreemdelingen waren de Vlamingen ook de werkelijke verdrukkers in België. Vóór den oorlog verkeerde ik tamelijk veel met buitenlanders van allerlei nationiteit, met dewelke ik natuurlijk veel over de taaltoestanden alhier sprak. Het was soms zeer moeilijk die lieden tot een juist inzicht in de zaak te brengen en dan moest ik telkens toegeven, dat de Vlamingen zich lieten bij den neus leiden door hun tegenpartij.

Voor mij moet het uitgangspunt van de inconsekwentie van onze houding en de bron van het later gesukkel gezocht worden in de jaren van het ontstaan der Vlaamsche Beweging. Toen was het een groote fout, dat Jan-Frans Willems zich neerlegde bij het voldongen feit der omwenteling. Ik koester den grootsten eerbied en voor de geleerdheid en voor de werkkracht van dien Vlaming, maar ik betreur ten zeerste dat hij geen politicus was, of dat geen knappe politicus naast hem het tooneel betrad. Had men toen, in de jaren dertig, het vraagstuk ethnografisch gesteld — de eenige konsekwentie manier om het te studeren — dan hadden anderen daarop voortgebouwd en wij zouden thans heel wat verder staan. Op een gezond uitgangspunt komt het in hoofdzaak aan; ialks hebben alle denkers van alle tijden steeds ingezien. Zoo schreef eens Plato, zooals later zooveel anderen: « En werkelijk, wanneer een staat (loes beweging) eenmaal een goed begin heeft, gaat hij bij zijn uitbreiding als in een kringloop voort ». Maar dat hebben, jammer genoeg, de grondleggers der Vlaamsche Beweging niet ingezien en onder hun opvolgers kwamen geen hervormers voor, welke de menigte op de verkeerdheid van den ingeslagen koers wezen.

Wij mogen van de leiders der omwenteling van 1830 denken wat wij willen, maar een ding moet hun toegekend worden, namelijk dat zij toch doortrapte politici waren. Want hunne scheppingdie haar ontstaan hoofdzakelijk aan de tusschenkomst van vreemd gekuip en dito wapens te danken had, moest in den grond niet van aard zijn om bij het volk van Vlaanderen een onbegrensden eerbied af te dwingen. Ook bestonden nog zeer lang, voornamelijk in Antwerpen en Gent, talrijke en aanzienlijke orangisten. Dat was wel een grond waarop kon voortgeteeld worden, vooral wanneer daarbij de zeer gewichtige omstandigheid kwam, dat nering en lanteering in Vlaanderen met groote schreden achteruitgingen. Bovendien kwam nog in 1845 de onheilzame mislukking van den aardappeloogst. Overal was stoffelijk verdies en vermindering van welvaart. Nu als het slecht gaat, is de tijd steeds geschikt om het volk warm te maken voor opstand, vooral wanneer de achteruitgang, te recht of ten onrechte, kan toegeschreven worden aan de nieuwe staatsinstellingen. Een piepjong vorstenhuis en een regeering, die feitelijk door het buitenland aan het bewind gebracht waren, moesten zeer gemakkelijk bij het volk aansprakelijk gemaakt kunnen worden voor al het euvel dat over het Vlaamsche land neerkwam. Doch nergens heb ik een spoor kunnen ontdekken van ernstige bezwaarschriften tegen de toenmalige regeering. Onze leiders gingen Reinaard de Vos en andere letterkundige schatten van het verleden opdiepen en lieten de beste gelegenheden om de nieuwe politieke toestanden en verhoudingen ongedaan te maken, ongebruikt voorbijgaan. Ik vergis me, zij deden toch iets, er werden namelijk beleefde verzoek- en smeekschriften naar de Statenkamers gezonden: een storm in een glas water!

Men beschouwe het vorenstaande niet als een afbreking van Jan-Frans-Willems en medestanders, want ik wil niet de laatste zijn om te erkennen dat die voorloopers inderdaad groote verdiensten hadden..... als letter- en taalkundigen. Maar wie ze tevens als volksleiders wil opheemelen, bewijst hun in den grond een zeer slechten dienst, want zij op dat gebied alles behalve geschitterd hebben. Is geen politicus die wil. Wij kunnen alleen maar betreuren, dat wij in het tweede vierendeel der negentiende eeuw zoo weinig mannen met politieken zin hebben voortgebracht.

Op den grondslag van liegen en vragen is zoo vlijtig en methodisch voortgebouwd, dat de Walen ons op den duur voor « flamendiants » zijn gaan schelden. Dat verwijt was volkomen raak en kon bezwaarlijk uitblijven. Toch bracht die strekm in ons gezicht geen reaktie te weeg. Men bleef jammeren en rechten eischen voor den minderen man, voor dewelken men medelijden poogde te verwekken. Men gaf stilzwijgend toe, dat de verfranschting der gegoede standen haast iets normaal was, terwijl men integendeel, bij elken eisch, met krucht en klem had moeten rechten vorderen voor de gezamenlijke en ondeelbare bevolking der Vlaamsche gewesten.

Bedelaars zijn van nature bescheiden in hun eischen. Men deed dan ook, in een zekeren zin, volkomen konsekwent, toen men zeer schamel en geduldig optrad, om in het middelbaar onderwijs twee uren les in onze taal meer te bekomen. Dat afbedelen van heel kleine verbeteringen heeft mij vroeger veel kwaad bloed gezet. En nog waren er, welke dien eisch overdreven vonden! Ik zal, bijvoorbeeld, nooit vergeten hoe een Gentsch hoogleeraar op een vergadering van het A. N. V., te Gent, eens aanried inzake de wet Franck-Segers niet omploorbaar te zijn, maar dankbaar te aanvaarden wat de Kamer wel zou willen toestaan. Hier waren de bedelaars feitelijk overtroeft in de schooierskunst! Doch, er voerde toen reeds wat onder de jongeren, want er kwam tegenspraak en tegenstand, zoodat de raad van den al te gematigden hoogleeraar met klank werd afgeketst.

De laatste stuiptrekkingen der oude taktiek heeft men kunnen waarnemen ten tijde van de bespreking van de nieuwe lagere lagerwet. Sommige andere flaminganten willen, ouder gewoonte, eenige nieuwe lappen op het oude kleed. De jongeren dwarentegen kwamen onomwonden uit voor Vlaamsche regimenten. Dat was feitelijk een revolutie in den schoot der Vlaamsche Beweging. De krisis welke zich voorgedaan had in den strijd om de Vlaamsche Hoogeschool dreigde ook hier uit te barsten; doch gelukkig zagen de onderen nog tijdig in dat zij gevaar liepen moederziel alleen te blijven staan en besloten zij derhalve te volgen, al was het met zooden schoonen. De tijd heeft geleerd, dat wij in de lagerwet meer hebben bekomen dan men aanvankelijk in sommige kringen vanuaar was te vragen. Ik vertrouw dat al de belanghebbenden op dat stuk thans voldoend zijn en dat het in 't vervolg niemand meer zal te binnen komen de Vlaamsche kwestie andere dan ethnografisch te stellen.

Het Vlaamsch programma bevat natuurlijk meer dan een enkel punt en het is duidelijk dat het met doelmatig is telkens voor alle punten gezamenlijk propaganda te voeren. Het is echter ver van onverschillig welk punt eerst aan de beurt komt. Het feit dat men zulke voorbeen niet heeft ingezien, is ons op een ongehoorde verspilling van tijd en krachten te staan gekomen. De oude geslachten van de strijdende Vlaamsche Beweging hebben hun oogen bijna uitsluitend op het onderwijs gericht. Men ging daarbij uit van de redeneering, dat het volk hoofdzakelijk door het onderwijs verfransch wordt. Indien men die bron des kwaads kon droogleggen zouden natuurlijk wederom gezonde toestanden intreden. Dat was s-c-h-i-j-n-b-a-a-r juist redeneerd, maar wij weten thans wel beter. De bron was namelijk elders te zoeken. Want het spreekt immers toch vanzelf, dat het ontnationaliseerend onderwijs alleen den wortel kon schieten als de bevolking hot niet lies welgevallen. Het kwam er dus op aan te weten om welke reden de onderen zoo vlaanden op de verfranschting van hun kroost. Niemand minder dan de Franschman Charles Rogier had daarop bij voorbaat het antwoord gegeven; hot luidde: « Geen ambten zonder grondige kennis van het Fransch ». Die gestepen vos wist wel waar de welpuit van verfranschting te boren wat en hoe feit dat onze mannen, niettegenstaande de duidelijke vingerwijzing van Rogier, op een andere plaats [illegible] geschikt, is oorzaak dat de onderwijskwestie thans nog veere van uitgestreden is; ja, te Brussel staat men, ondanks een reusinspanning van tientallen van jaren, nog steeds op het uitgangspunt.

De examenkwestie was dwingender dan het onderwijsvraagstuk! Enkele jaren geleden hebben sommige jongeren die waarheid ingezien en zijn dienovereenkomstig aan het werk getogen. Ofschoon zij niet zonder gevaar voor eigen persoon optraden — de meesten hunner waren staatsbeambten — werden hun pogingen door vele onderen echter niet naar de volle waarde geschat. Zulks heeft evenwel niet belet, dat de nieuwe beweging snelling rondom zich heen greep, zoodat men gerust beweren kan, dat de examenkwestie thans zon opgelost zijn, had de oorlog met zijn ruwe hand niet ingegrepen.

Fouten in het denken worden dunr bekocht. In het verleden begingen wij ze veelvuldig en geen beldenzierd mensch zal staande houden dat wij thans van het doemende euvel genezen zijn. Mijn bedoeling met dit opstel is te waarschuwen voor de toekomst: het is beter ten halve gekeerd dan ten heele eedwaard.

C. F. de SADELEER.

De toestand in Rusland.

De raad der kommissarissen tegen de kadetten.

ST-PETERSBURG, 15 December. — Een duizendtal personen, die zich voordeden als afgevaardigden, maar geene kaarten hadden, vergezeld van de witte garde, jonkers en een duizendtal burgers hebben den ingang tot het Taurisch gebouw gewoeldigd. De kadettenpartij wilde aan de tegenrevolutionnaire poging der generaals Kaledin en Kornilof een schijnbaar wettigen vorm geven. De stemmen van eenige duizend burgers zouden de stemming der wetgevende vergadering weergeven; dat was het doel der kadetten. De raad der volkskommissarissen maakte deze poging aan het gansche volk bekend. Alle gemeenschappelijk streven van het volk, ook de aanstaande vrede, staat op het spel. In het zuiden Kaledin, in het oosten Boetof, tot slot in het centrum de politiek van het land en Petersburg blootgestoeld aan de samenzwering van het hoofdkomitoit der kadettenpartij, die zonder ophouden versterkingen naar het zuiden, naar Kaledin en de officieren van Kornilof stuurt. De minste onvastberadenheid of zwakte van het volk kan voeren tot den den val van de Raad van Arbeiders en Soldaten, tot een tegenslag der vredeskwestie, een meenstorting der hervormingen aangaande het grondbezit, tot een nieuwe autokratie der kapitalisten. De Raad van volkskommissarissen is zijn ongehoorde verantwoordelijkheid ten volle bewust voor wat betreft het lot van het volk en de revolutie, en verklaart de kadettenpartij voor een tegenrevolutionnaire ophitsing een voor een partij van volksvijanden. De raad der volkskommissarissen verplicht zich de wapens tegen de kadettenpartij en de troepen van Kaledin niet neer te leggen.

De wetgevende vergadering.

SINT-PETERSBURG, 15 December. — Talrijke social-revolutionnairen der linkerzijde hebben op een kongres hunne betrekking tot de wetgevende vergadering uiteengezet. Karelin verklaarde dat het volk voor de wetgevende vergadering zal zijn als deze voor het volk is. Wanneer zij vergeet de macht van het volk te erkennen, zal deze macht tegenover de wetgevende vergadering staan. Een ander leider der troepen verklaarde, dat wanneer de dagorde van de wetgevende vergadering begint met de bespreking der vredeskwestie en het grondbezit, het konflikt zou voorkomen worden. Wanneer ze nochtans begint met de bespreking der inrichting van de regeeringsmacht en de rechten van de Raad van Arbeiders en Soldaten te verdringen, dan zijn botsingen tusschen deze raden en de wetgevende vergadering niet te voorkomen. De regeering uit de handen der Raad van Arbeiders en Soldaten t trekken op het oogenblik dat de verschillende klassen hevig met elkander in strijd zijn, dat Kornilof en Kaledin troepen tegen Moskou en Charkof doen oprukken, zou gelijk staan met een politieke en sociale zelfmoord.

Kerenski wil niet toegeven.

BERLIJN, 16 December. — Naar de « Vossische Zeitung » uit Haparanda meldt, heeft Kerenski aan de pers van Sint-Petersburg een verklaring gezonden, waarin hij tegen het algemeen bericht protest aanteekent, dat hij definitief van alle rechten afziet. In dat protest zegt hij: Naar blijkt uit mijn manifest van 14 December 1917 (dit manifest werd door de bolsjewiki onderdrukt) heb ik in het geheel niet van de regeering afstand gedaan. Ja, nu ben ik niet bij machte dat zelf to doen, en ik houd het voor mijn plicht, evenals den plicht van andere leden der voorloopige regeering tegenover de Russische overheid en macht der konstituante geen afstand te doen. Tot nog toe acht ik het noodig, van den titel van eerste minister en de daaraan verbonden gunsten ten voordeele van de voorloopige regeering afstand te doen, maar slechts zoolang, tot de voorloopige regeering een gelijk besluit genomen heeft.

Rust voor den storm?

BASEL, 16 December. — Volgens « Basler National Zeitung » melden Franssche bladen uit Sint-Petersburg dat de toestand in Rusland gelijkt op de kalmte voor den storm. Beslissende gebeurtenissen zijn te verwachten. De anarchisten zeggen een intense werkzaamheid aan den dag. Na de bolsjewiki revolutie staan men nu voor een opstand der anarchisten.

Volgens een melding van Havas hebben maximalistische troepen den senaat uiteengedreven en dat hij verklaarde de revolutionnaire regeering niet te mogen erkennen. Binnen eenige dagen zullen alle bladen verboden worden; het papier wordt uitsluitend voorbehouden voor de officiele bladen van Lenin.

De Japanners te Vladivostook.

BERN, 15 December. — De « Progrès de Lyon » meldt uit Washington: De Amerikaansche konsul te Vladivostook loochent de landing van Japansche troepen.

Het burgerrecht voor scholieren van 18 jaar.

AMSTERDAM, 15 December. — Naar een plaatselijk blad vernemt de « Times » den 13 December uit Sint-Petersburg: De volkskommissaris voor onderwijs deelde mede, dat alle scholieren van 18 jaar het volle burgerrecht toegekend wordt. Hij raadt hen aan deel te nemen aan de gemeentevarkiezingen en aan deze voor de kandidaatstelling.

De Oorlog in Italië.

In de Kamer.

ZURICH, 16 December. — Volgens mededeelingen van Zwitsersche bladen hield de Donderdag in de Kamer gesloten geheime zitting zich met twee gewichtige voorstellen onbezig; een der Gielistanaers en een der socialisten. Deze voorstellen vroegen de onmoeilijkgangstelling van generaal Cadorna en zijne overtreving aan het militaire gerechtshof en een vrung over de deelneming van Italie aan de Russische vredes- en wapenstilstandonderhandelingen.

ZURICH, 16 December. — De socialisten vieren de regeering in de geheime zitting der Kamer zeer hevig aan. Zij werd opgeroepen lange rechtstreeksche onverbindelijken diplomatischen weg vast te steunen of, eerstens, de middenrijken, voor het geval zij met Italië een afzonderlijken vrede sluiten, in de mogelijkheid zijn, Italië de voorzening met graan, kolen en de noodige grondstoffen te waarborgen. Ten tweede, of de middenrijken, willen, en bij macht zijn, Italië voor de wraak van hare huidige bondgenooten te beschermen. De regeering weigerde op die eischen in te gaan.

BUITENLAND.

FRANKRIJK

Clemenceau tegen Caillaux.

PARIJS, 15 December. — Het onderzoekscomiteit der zaak Caillaux onderhoorde hem dezen namiddag over zijn verblijf in Italië. Het komiteit zal s namiddags een besluit nemen over het voorstel van Violette, dat vraagt den berichtgever Bouchardon uit te noodigen, om de aanhef der verklaring te onderzoeken die Caillaux en Lonstalot afgelegd hebben aangaande het strafvoorstel. 's Namiddags zal Caillaux verdere inlichtingen geven.

ROME, 15 December. — De « Osservatore Romano » loochent de mededeeling van de « Petit Parisien », volgens dewelke Cavallini zou voorzien geweest zijn van een aanbevelend schrijven van den Paus. Noch de Paus, noch het staatssekretariaat hebben Cavallini, die daar geheel onbekend is, om het even welk schrijven ter hand gesteld.

67 afgevaardigden vervolgd voor hoogverraad.

PARIJS, 16 December. — Het « Journal du Peuple » meldt dat Clemenceau 67 afgevaardigden der Kamer wegens hoogverraad voor het militaire gerecht zal doen verschijnen om elke vredesbeweging in Frankrijk met de meeste strengheid te onderdrukken.

Verandering in het leger.

BASEL, 15 December. — Het Zwitsersch Persagentschap meldt uit Parijs: Clemenceau vaardigde gewichtige besluiten uit, die de verjonging van het Fransche officierenkorps beoogen. Een reeks generalen, die met bijzondere zendingen vertrouwd waren, werden in de reserve gebracht. Dezelfde beschikking heeft een aantal hoogere officieren, die schoewel de ouderdomsgrens nog niet bereikt hebbende, getoond hebben niet tegen de eischen van den veldtocht te zijn opgewassen.

PORTUGAL

De toestand.

BERN, 15 December. — De bladen van Lyon melden uit Lissabon: De regeering zal uitsluitend samengesteld worden uit aanhangers der onafhankelijke republikeinen en eenige republikeinen der unionistenpartij. Costa en Sonnis werden in de gevangenis opgesloten. Generaal Pimento Tostra is te Lissabon aangekomen. De politieke bannelingen wordt amnistie verleend.

AMSTERDAM, 16 December. — « Diario de Noticias » meldt over de revolutie te Portugal: De republikeinsche opstand, onder leiding van den chef van de republikeinsche Union, Sidonio Paes, was vooral gericht tegen het inzicht van het kabinet Costa, om de monarchie uit te roepen en den ex-koning Emmanuel terug op een troon te plaatsen. Dit plan was door de Engelschen goedgekeurd. Voor de rade van Lissabon liggen Engelsche oorlogsschepen.

JAPAN

De orkaan.

GENEVE, 15 December. — De « Progrès » meldt uit Marseille: Zooeven kwamen nadere berichten toe over de orkaan die te Japan gewoed heeft. Het aantal dooden is ongehoord. Eik distrikt telt honderde dooden. Tokio alleen 500; 200,000 personen zijn dakloos; 3,000 gebouwen zijn vernield; 15,000 staan onder water. De schade wordt op 250,000,000 frank geschat. Vele dorpen zijn geheel vernield.

OORLOGSBERICHTEN.

LEGERBERICHTEN.

DUITSCHE.

BERLIJN, 16 December. — Bericht van hedenmiddag:

WESTELIJK KRIJGSVELD.

Legers van kroonprins Rupprecht van Beieren:

Aan het slotpark van Poezechoek hebben wij na afweer van eenige vijandelijke gedeeltelijke aanvallen onze linies vooruitgeschoven en gevangenen gemaakt. Levendige geschutsbedrijvigheid van de Scarpe tot de Oise. Bij Monchy en zuidwesten van Kamerijk nam het gestadig toe. Engelsche voorwaartsche bewegingen nabij Monchy en Bullecourt mislukten. Zijdens verkenningsgevechten aan vele plaatsen van het front werden gevangenen genomen.

OOSTELIJK KRIJGSVELD.

Te Brest-Litofsk werd den 15 December door Z. K. H., generaal veldmaarschalk Prins Leopold van Beieren en vertegenwoordigers der verbonden landen een verdrag voor een wapenstilstand van 28 dagen met Rusland onderteekend; de wapenstilstand zal ingaan den 17 December, te 12 uur 's middags.

Macedonisch front:

Drukke werkzaamheid der Engelschen tusschen Wardar en Doiran meer.

Italiaansch krijgsveld:

Hunne uitslagen verder uitbreidend, hebben Oostenrijksch-Hongaarsche troepen de Italiaansche stellingen van den Col Caprile bestormd en verscheidene honderd man, waaronder 19 officieren, gevangen genomen.

OOSTENRIJKSCH.

WEENEN, 16 December. — Amtelijk bericht:

OOSTELIJK KRIJGSVELD.

Gisteren werd te Brest-Litofsk een wapenstilstand gesloten, die geldt voor alle Russische fronten en minstens duren zal tot 14 Januari 1918.

ITALIAANSCH KRIJGSVELD.

In het gebied van den Col Caprile breidden Oostenrijksch-Hongaarsche troepen hunne uitslagen uit, waardoor weder een honderd gevangenen in onze handen vielen. Geschutstrijd aan de Piave.

TURKSCH.

KONSTANTINOPEL, 14 December. — Bericht van het groot hoofdkwartier:

Palestinafrons: Vijandelijke voorstooten tegen het front en den linkervleugel van onze stellingen ten oosten van Jeruzalem werden meermaals afgewezen. Den 13 December, te 11 uur 's voormiddags werd in de bevan Antelia een vijandelijk stoomschip, met vijf kanonnen bewapend (waarschijnlijk een hulpkruiser) door geschutvuur in den grond geboord. Van de 58 koppen der bemanning werden er 16, waaronder de kapitein, een Franschman, gered; de rest kwam om.

FRANSCH.

PARIJS, 15 December. — Bericht van 3 uur 's namiddags:

Niets te melden van den nacht, afgezien van een tamelijk hevige geschutstrijd op het front Beaumont-Bezonvaux.

PARIJS, 15 December. — Bericht van 11 uur 's namiddags:

Tamelijk hevige geschutaktie in de streek de la Miette. Een kleine poging op de vijandelijke loopgraven ten zuiden van Juvincourt gelukte en bracht ons gevangenen op. Na een hevige beschietung op den rechter Maasoever ontspon de vijand een aanval in de streek van het Chaume-bosch. Ons vuur dwong den vijand zich te verstooien. De geschutstrijd blijft tamelijk hevig in dien sektor. Overigens kalme dag

PARIJS, 14 December. — Bericht uit het Oosten.

Zwakke geschutaktie op geheel het front. In de Cernabocht weerden de Franschen verschillende kleine aanvallen af.

ENGELSCH.

LONDEN, 15 December. — Bericht van het leger in het westen:

De vijand deed een nieuwen plaatselijken aanval ten oosten van Bullecourt, hij werd op de gansche linie teruggeworpen. Heden middag deden wij een geslaagden aanval ten noorden van het dorp, wij maakten gevangenen en vernielden vijandelijke schuilhoeken.

Gedurende den nacht maakten Portugeesche troepen in een ander vak gevangenen tijdens patroeljeondernemingen.

Op het front van Ieperen, werden er gedurende den dag nieuwe plaatselijke gevechten geleverd bij het kasteel van Polderhoek; de toestand bleef onveranderd.

Het Duitsche geschutvuur was hevig in de omstreken van Hargicourt en van Flesquières, tusschen Gavrelle en Lens en in het vak van Passchendale.

ITALIAANSCH.

ROME, 15 December. — Bericht van den generalen staf:

De strijd bleef gister hevig in de streek tusschen de Brenta en de Piave. Het tweegevecht van het geschut, dat nu en dan gedurende den nacht ophield, werd ederom zeer hevig bij het krieken van de dag en duurt voort zonder ophouden. In het begin van den namiddag deed de vijand groote massa's infanterie tot den aanval overgaan in het vak van den Beretta-pas. Alhoewel ons plaatselijk offensief tweemaal den top van den Monte Pertika bereikte en daar belangrijke vijandelijke troepenmassa's deed samentrekken, was de Duitsch-Oostenrijksche schok van de grootste hevigheid op den Kaprile-pas en op de noordelijke helling van den Beretta-pas. Maar onze troepen boden goed weerstand en de vijand kon niet opschieten hij leed zware verliezen.

De vijand, welke zonder ophouden onze achterste stellingen beschoten heeft, herhaalde 's avonds zijn aanval, na een nieuwe geschutvoorbereiding, hij slaagde en in den Kaprile-top te bereiken. Onze troepen namen stelling in een meer achterwaarts gelegen positie. De nacht stelde een einde aan het gevecht.

Te 12 uur 30, gesteund door een onderneming tegen den Orse-pas en door een groote geschutaktie, waardoor onze gansche linie onder vuur genomen werd, deed de vijand een aanval op den uithoek onzer stelling bij den Monte Solarolo. Wij wierpen hem door een tegenaanval terug en berokkenden hem zware verliezen.

Te 4 uur 's morgens, gingen frissche vijandelijke troepen wederom ten aanval over, maar een nieuwe tegenaanval heeft hen wederom tegengehouden en dwong den vijand zijn infanterie-ondernemingen gedurende den dag te staken.

De troepen van het vierde leger, op de hoogte van den ernst van het uur, geven bewijzen van bewonderenswaardigen moed in den hardnekkigen en moorddadigen slag, welke sedert vier dagen tusschen de Brenta en de Piave geleverd wordt.

Door weerstand aan den vijand te bieden, bij den Monte Solarolo, hebben zich bijzonder onderscheiden de brigaden van Ravenne (37e en 38e), van Ombrie (53e en 54e), van Campanie (135e en 136e), alsook het derde Alpenkorps. Het tweede bataljon van het 38e voetvolkreziment en het derde bataljon van het 53e hebben recht op een bijzondere melding om in de vallei van Kalbino, heldhaftig den weg aan den vijand afgesneden te hebben.

KLEINE KRONIEK.

Centraal inlichtingsbureel voor vluchtelingen.

Inlichtingen worden gevraagd over de volgende personen: Achiel Gerard-Van Hecke, Statieplaats, Roeselare; Gabriel Gerard-Haezebrouck, landmeter te Ghistel; Mara de Greve-Gerard, geboren Berthilde Gerard

Oostende; Georges Cardy-Herman, Roeselaere; Vrouw Wyckaert-Vandaele, uit Roeselaere; Ad. van Kerschaever-Van Damme, villa Ter Duinen, Knokke aan Zee; weduwe Petrus Dujardin geboren Marie Baihem, uit Roeselaere; de Weezenschool van Wervick, Ooyvaarstraat; Hendrik Verbeeck-Six, uit Wervik; de familie Coussement, te Roeselaere.

Beleefd verzoek deze inlichtingen zoodanig mogelijk aan het bureel van het werk te zenden, 16, Prinsesstraat, te Antwerpen.

Een droom die werkelijkheid wordt...

In « Vlaamsch en Vrij », Brussel, 15 December 1908 gond te lezen: In de « Revue des Flandres et des provinces françaises » die zich ten doel stelt « d'intensifier en Flandre l'idée française » en waarvan de redaktie verklaart te zijn « pour le parti d'une plus grande France » (n. 11. 373), lezen wij de volgende onheilspellende woorden: « Ministre à l'intérieur, à la guerre et aux affaires étrangères, Clémenceau accomplit son rêve d'une politique ambitieuse qui a sa tête à Londres. »

Kwade trouw of onwetendheid?

In het jongste nummer van « Vrij België » komt een zekere Al. Janssens nog eens terug op de groote meeting voor Vlaanderens politieke zelfstandigheid van 11 November l.l. Die meeting schijnt onze landgenooten in het buitenland geen rust of duur meer te laten.

Het is echter ongelooflijk hoeveel onzin daarover wordt uitgekraamd. Janssens pluist de daar aangenomen motie bestemmt uit en wat de man er allemaal in ondeckt kan enkel zijn nichtbare verbeelding tot eere strekken. Onze medewerker Balder heeft indertijd in ons blad de beteekenis, die WIJ aan deze meeting hechten, omschreven. Wij zijn overtuigd, dat deze meening die van de negenhonderd negen en negentig duizendsten der aanwezigen tamelijk nauwkeurig weergeef. Maar de heer Janssens zal 't wel beter weten. En « Vrij België » ook. Zij zijn immers naar Holland uitgeweken om een objectieven kijk op de toestanden te kunnen krijgen! Schreef « Vrij België zelfs niet dat de « Groeningerwacht » enkel een doelsl werktuig der Duitschers in deze aangelegenheid was.

Het is ongelooflijk hoeveel parten de wouwd-be schranderheid van sommige menschen hun speelt. Telkens uitpluisen, vermoedens opperen en den daarop onzinnige aanvallen en vergezizingen fantaseeren schijnt voor hun spitsvondigheid van journalisten een broodnoodige verzachte te zijn. Eere doet het hun niet aan!

Het is ongelooflijk hoeveel wanvoorstellingen over het aktivisme in het buitenland zijn ontstaan uit die spitsvondige tekstkommentaren van zekere journalisten die ofwel te kwader trouw ofwel stoumpzinnig zijn. Merkwaardig is het in elk geval dat zij steeds de teksten gelezen hebben, waarvit onze verachterlijkheid of onze mislukkingen moeten blijken — en daar een overwegend belang aan hechten — en geen blik hebben voor al het overige van ons geschrijf.

Dat kan tektiek zijn. Maar het dient enkel om de klove tusschen land- en taalgenooten door misverstanden en leugens te verbreeden.

Twee dingen zouden wenschelijk zijn: dat de eerlijken zich eens de zaa konden komen overtuigen van de toestanden hier — en dat de aktieven er wat meer voor zouden al de dwaasheden die in 't buitenland over ons zondgestrooid worden den kop in te drukken en ons standpunt nader toe te lichten.

Het eerste is misschien niet mogelijk. Het tweede hangt enkel van ons af.

Tegen de saboteurs!

Sedert eenigen tijd wordt wekelijks in den Gaanderijschouwburg een Vlaamsch zangspel opgevoerd. Dat is steeds iets, maar 't is nog weinig. Maar 't is ook klaar als de son dat die Vlaamsche opvoeringen worden tegengewerkt. Immers, de Vrijdag, de slechste dag der week, bleef de Vlaamsche voorstelling voorbehouden Waarom worden die vertooningen aangekondigd door: « Voir affiche spéciale », terwijl dan die « affiche spéciale » 's morgens van den dag der vertooning wordt uitgeplakt.

Het doel van die schouwburgbestuurders is duidelijk. De opvoeringen met opzet doen mislukken om dan te kunnen zeggen: « Il n'y a pas de public flamand. »

Genoeg mevrouw Angèle Van Loo. Uw rijk is uit hier in Vlaanderen. Outre-Quiévrain vindt gij wellicht nog plaats...

Nationaal Voedingskomitett.

De tweede helft der maand December zal te koop geboden worden: 200 gram Eerwet, tegen 0 fr. 80 het rantsoen; 200 gram rijst tegen 0 fr. 25; 200 gram céréaline tegen 0 fr. 20; 50 gram koffie tegen 0 fr. 40 het rantsoen.

GEMENGD NIEUWS.

Bandietenaad te Sint-Gillis. — De echtgenooten Brousseur, Theodoor Verhaegenstraat, te Sint-Gillis, verblijven van het begin van den oorlog, in het buitenland. Het huis werd aan de bewaking overgelaten van een zuster van Mme Brousseur. Deze slaapt in de kamer der meid Emilie Vrithoff. Zaterdagnacht werden de twee vrouwen door een zonderling gerucht gewekt. Zij wilden naar beneden gaan, toen plotseling drie kerels in hun kamer sprongen en de vrouwen met wapens bedreigden. De bandieten lieten den geldkoffer openbreken en namen er den inhoud, 30.000 frank en waardepapieren uit; ook bontwerk werd medegenomen. De dieven lieten de deur der straat door de twee vrouwen openen, hen met den dood bedreigend indien ze durfden roepen. Een onderzoek werd ingesteld.

Aanhouding. — Maria V..., Leuvensche steenweg, bood zich aan bij Mevr. L.... Archimedesstraat, om bijstand te vezoeken. V... maakte gebruik van de afwezigheid der meid om juwelen en zilverwerk te stelen. Men had nochtans de diefstal bemerkt en V... werd aangehouden.

90 Meegetwerk der GAZET VAN BRUSSEL.

De Kerels van Vlaanderen.

Geschiedkundige roman

door HENDRIK CONSCIENCE.

Op de tafel stonden kannen met warme melk en eene hoop met gortebrij.

Onder het nuttiger dezer lichte morgenspijzen, zeide Robrecht tot zijnen vriend:

« Wij hebben vanwege den graankoopman Mirid Roester en van anderen nog, brieven ontvangen nopens zeere verrassende tijdingen, die gisteren in de stad zijn aangekomen. De koning van Frankrijk heeft boden zan zuber Gervaas Van Praet en aan de schepenen van Brugge gezonden, om hun te gebieden, zonder uitstel tot het kiezen van eenen nieuwen graaf over te gaan. De stad Gent heeft insgelijks zulk bevel ontvangen. »

« Was beteekent dit! » riep Eggard spoutend. « Meent de koning van Frankrijk nu dat hij mch met de zaken van Vlaanderen te bemoeien heeft! »

« Het is in den beklaagelijken moord des graven dat hij ongetwijfeld bevoegd zijt recht te putten », antwoordde mijer Snetsche. « Gij weet dat hij zich als wraakzeeker van graaf Karel aanstelt. Hij was zijn neef; de bloedpliicht gebiedt hem zijne moordenaars te vervolgen. »

« Maar de schepenen en de poorters van Brugge zullen zich zeker weigeren tot zulke keus over te gaan, op bevel of op verzoek van eenen vreemden vorst! »

« Neen, Eggard, daarin bedriegt gij u. Binnen drie dagen zullen de poorters op het Zand vergaderen, om eenen nieuwen graaf te kiezen. »

« Ik begrijp het wel », bemerkte Dakeette, « de schepenen en poorters zullen voor Willem van Leo stemmen; ja zoo zal de koning van Frankrijk in zijne verwachting bedrogen zijn. »

« Kapen wij het! » zeide Robrecht. « Er is overwel, denk ik, eene groote verdeeldheid onder dezen zoek onder de poorters. De moord des graven heeft ons meer dan de helft der Bruggelingen vijandig gemaakt. Anderen zullen misschien in de keus een middel zoeken, om eenen burgen en verdeelgenden oorlog te voorkomen. Er zijn reeds drie vorsten die afgezanten naar Brugge hebben gezonden om zich aan de keus der poorters en der poorters voor te stellen. De eene is Diederik van den Elzas, de tweede is de graaf van Henegouwen en de derde is zoon der gravin van Holland, die allen afstammen van eene vorige graven en beweren recht te hebben tot het erven der kroon van Vlaanderen. »

« De eerste die kans heeft op het bekomen van een zeker goud stammen is Diederik van den Elzas », bemerkte Eggard. « Hij staat bekend als een dapper en vrijheidlievend vorst. Indien hij gekozen werd, zou daaruit wel eene erge verwikkeling voor eene zaak kunnen ontstaan. »

« Toen niet, Eggard. Deze keus is geheel onverschillig voor ons. Wat er ook geschieden, Willem Van Loo moet zijne kroon door veldslagen en zegeprasen winnen. Ongelukkiglijk heeft Burchard door zijne vloekbare massaad de eensgezindheid, welke tusschen de poorters en de Kerels bestond, geheel vernietigd. Anders ware de zaak reeds beslist en afgedaan. Gansch Vlaanderen had de Willem Van Leo als graaf toegezwaaid. Hoe deze worsteling nu voor hem zal eindigen, dit weet God alleen! »

Terwijl hij deze laatste woorden uitspeek, trad Yorg Keevoet in de kamer.

Na de jonkvrouwen minzaam te hebben gegroet, zeide hij:

« Vrienden, heeft toch kijken. De Gentenaars zijn aangekomen. Van boven den wal kan men ze zien voorbijtrekken. Zijn zeer talrijk. Het spel gaat zu eene voor goed beginnen! »

Robrecht en Eggard stonden op om Yorg naar buiten te volgen. Door nieuwgierigheid aangedreven, begaven de jonkvrouwen de wensch om mede op den wal te gaan; maar Eggard en Robrecht deden hun begrijpen dat de vijand nu en den met pijlen schoot en het zeer gevaarlijk was zichzelve te vertoonen.

Die blieven zich raden en bleven in de kamer, de uitdeze tot voorzichtigheid aanmanende.

Robrecht wilde den wal aan den linkerkant der Hetpoort beklimmen; maar Yorg Keevoet hield hem terug en zeide:

« Neen, niet langs dezen kant; daar staat Burchard. Omzwijken wij den noorden woestaard. Nu ongeveer een half uur geleden, heb ik nog eenen hevigen twist met hem gehad. »

« Zoo! Waarover! »

« Hij was alweder bezig met u te beschuldigen, Robrecht, omdat gij volgens hem bij den nachtelijken aanval meer dan doelig geweest zoudt zijn geweest tot eene poging die voor de Kerlen verdedigung geen het minste belang had. »

Robrecht zag een genoer van grimmelsmp hoeren en deed eenen sprong om tot Burchard op te klimmen; maar Yorg Keevoet greep hem een arm en zeide lachend:

« Kom, kom, mijne Snetsche, stoor u niet in de spottige woorden van Burchard. Laat hem over aan zijn lot. Hij wordt nu meestal door eene gemeten gevloekt, en dwaalt grommend en met sombere blikken rondom de wallen. De beste der massaad begint reeds voor hem. »

« Gij hebt gelijk, mijn vriend », sprak Robrecht, het hoofd schuddende. « Ik moet de beloofde vervullen welke ik mijnen eenen heb gedaan. Het Kers mij vest... Kom, wij mijen neveen de proostelij op den muur gaan. »

Toen zij boven achter de kanteelen stonden, hielden zij met verwendering de oogen op de oorbijtrekkende scharen hunner nieuwe vijanden gericht.

De Gentenaars, een eene breede laan te vinden, waren van de Gempoort naar de Steenstraat afgedaald, en hunne eerste benden trokken nu langs de oostelijke zijde der Markt, voorbij de St-Christoffelskapelle, de St-Jacobskerkt in, om plaats te maken voor degenen die meesten volgen.

Aan hun zeeld reden: Segiers, kastelein van Gent, hun bevelvoerder, Ivan Van Aalst, Daniël van Dendermonde, Balder Van Boisse, Walter Van Lillem en nog eenige andere Vlaamsche ridders.

Gedurende langen tijd zag men slechts kruisboogschutten, speerdragers en lanceerders voorbijtrekken; maar dan verschenen eindelijk de berichte stormgewaden van den burg van Gent.

(Wordt vervolgd.)

Zakkenrollers. — De heer Leon B..., Verbondstraat, te Antwerpen en die tijdelijkte Brussel was, had de tram aan de Beurs voor het Noordstation genomen. Daar aangekomen stelde hij vast dat zijn portefeuille met ongeveer 1,600 frank gestolen was.

— Ten nadeele van G. M..., van Vorst, werd op de tram zijn gouden uurwerk met ketting gepikt.

Diefstallen. — L. Dumont, pachter te Gages, had een vaars gezet in een stal der George Moreaustraat, te Anderlecht. Wanneer hij het dier wilde terughalen, was het verdwenen.

— Van den wagen van den heer T... werd een pak der suikerbakkerij Derbaix gestolen.

DAGELIJKSCH PRAATJE

Een Model-Keukenmeid.

Ik weet niet of u Eindhoven kent — niet de Brusselsche « komiekker » die m een soort Chat-Noir-gezelschap optrad, maar het stadje in Noord-Brabant, gelegen op den samenvloep van de Gender en van de Dommel, bijrivier van de Maas. Dat stadje telde vroeger 3,500 inwoners; het mocht roemen op een Latijnsche school, en op fabrieken van katoen, van wollen stoffen, van linnen, kwamen er terzelfder tijd niet alleen inwoners bij, maar van hoeden en van kant. Later is daar ook nog een vrij belangrijke sigarenindustrie bijgekomen, en sedertdien groeide en bloeide Eindhoven's welvaart dat de Gender en de Dommel er zelf verbaasd over waren. Wat dan bewijst dat een stad, om den voorspoed te kennen, niet noodzakelijkerwijs een Kongressaal, een Martelaarenplaats en een Manneken-Pis moeten hebben om vooruit te komen in de wereld.

Eindhoven mag zich in nog iets anders verheugen, dat zijn atoomvermaardheid ten eeuwigen dage vestigen zal, namelijk in een buitengewone keukenmeid.

Een gewone keukenmeid, volgens d eopvatting der algemeenheid, is een mm of meer verdraagzaam wezen, dat geiaa, is met het bereiden der verzoetende gerechten welke eiaas, noodig zijn opdat we in 't leven zouden blijven. Zulke bepaling zou ook een verklarend woordenboek geven; maar een scherp menschenkenner als ieder lezer van de prentjes van deze krant en dus ook dezelfder schrijver, stelt zich met zulke bepaling niet tevreden. Een keukenmeid is vooral te herkennen aan gekere bizondere eigenschappen en kenteekenen die haar onderscheiden van een boven-, een kinder-, een kamermeid en een meid voor alle werk. Een keukenmeid heeft vooral één groot talent: terwijl ze in den wanrel tekert over het onmogelijke karakter van mevrouw en de eangstvollige fratsen van mijnheer, heeft ze met een weergaloozen vlugheid uitgerekend hoeveel ze op den prijs der gekochte koopwaar voor haar eigen profijt zal bijrekenen, en geprakkeseerd hoe ze aan mevrouw zal uiteenzetten waarom alles alweer is opgestegen. Verder weet ze redeneen dag haar meesters de gerechten op te soisieren, die haar vrijer graag heeft, en in de overzes van mijnheer, voor dienzelfden vrijer sigaren en voor haar vrijkaartjes voor de kinema te ontdecken. De keukenmeid beart ook een bibliotheek, bestaande niet uit keukenboeken, zooals weinig scherpzinnige menschen zouden denken, maar uit de roldzige uitgeve van « De Graaf de Monte-Christo », versierd met talrijke pinten, een boek dat ze minstens twintig maal herlezen heeft, hoewel ze waarschijnlijk minder diep is ingegaan op de Latijnsche waarheid: « Timeo anelitan unius libri ». Deze bibliotheek wordt volledigd door een Droomboek, dat krek redeneen ochtend geraadpleegd wordt, en wiens uitleggingen een onberekenbaren invloed uitoefenen op het aanbranden der braadschotels en het glad verkeerd opmaken der machina-sous. Ten slotte weet de keukenmeid het juist adres van een drietal waarzegsters waar ze mevrouw en deaer vriendinnen naar toeraadt en bij wie ze « van de rekosmandoeaze » een kommissieloon opstrijkt. Ik weet niet, of deze beschrijving volledig is, maar ik geloof wel dat ze voldoende om u te bekeken, een keukenmeid te verwarren met mevrouw de hertogin de Noailles, als die eoit eens naar Brussel moest komen.

Hoe anders is de keukenmeid, die het eeboonste sieraad uitmaakt van Eindhoven's kroon, en, zooals hooger gezegd de atoomvermaardheid van dit Noord-Brabantsch stadje ten eenwigen dage zal vestigen. Deze prinses van potten en pannen heeft het middel gevonden om, tusschen een kaldgebraad en een soepnieten, zeven talen te leeren. Zeven talen: ge hebt goed gelezen. Ze is op de hoogte van de Duitsche stof adjektieven, van de Engelsche werkwoorden die zoo onregelmatig zijn als de ebbe en de vloed, van den Latijnschen ablatief en van al wat de Griekche taal voor eigenaardigs kan vertoonen. De Skandinavische talen hebben voor haar geen het minste geheim, en — o wonder boven wonder! — ze kent zo onberispelijke wijze het Nederlandsch, haar moedertaal!

Denk nu niet dat zij met dit alles de keukenkennis verloerd heeft: ze maakt gerechten kiezer om van te lekkebaarden en te smoddermuilen, ze is trouw als staal en eerlijk als zoud. 't Is een veeltalig juweel, als ik het zoo zeggen durf, — en ik durf.

Wenst 't is maar om te zeggen dat een vrouw, zelfs een keukenmeid, den tijd kan vinden om wat meer te worden als een gewone dienstmaagd, op voorwaarde dat ze 't taleren in den winkel laat, dat ze minder naar de kinema gaat, dat ze niet te veel den « Graaf de Monte-Christo » van buitenleert en haar droomboek in de kachel werpt.

Dames-keukenmeiden, spiegelt u aan dit merkwaardig voorbeeld!

STAF.

BINNENLAND.

Uit Antwerpen.

Gauwdief. — Gisternacht om 12 1/2 uur werd Eliza Van den Bogaert, vrouw Wauten, wonende in de Kloosterstraat, in de Prekerstraat door een onbekende kerel aangevallen, die haar lederen handtasje, met een som van ongeveer 30 frank, met geweld ontrukte.

Diefstal in tijdelijk-onbewoond huis. — Onbekende dieven zijn binnengedrongen in het tijdelijk-onbewoond huis van L. Van der Hilst en zoon, stoppenfabrikanten, in de Broederministraat. Men weet niet waar er ontvreemd werd daar de belanghebbenden in Holland vertoeven.

Kinderspel. — Kerstmorgen werd het kind Ida Pannier, uit de Lange Vlierstraat, al spelend, aan het rechteroog gewond met een speelrevolver door Hendrik Wouters. Het meisje moest in het Sint-Elisabethgasthuis verzorgd worden.

Dieveggo. — Bij kleermaker Darmonte, in de Begijnenstraat, werden door een moseklkerster voor 2,000 frank kleerstoffen gestolen. De dieveggo werd echter spoedig door de politie gegrapt.

Uit Leuven.

Pro Fauna. — De leidende standen hebben zich eindelijk bekeerd. Zij zullen dezen winter uit hunne lethargie verrijzen. Na de prachtige voordrachten die het « Tafelrond » gaf, ongelukkiglijk in de vreemde taal, word er hier op wetenschappelijk gebied niets meer verricht. Voor de algemeene opleiding van het volk is zulks ten zeerste te betreuren.

Verscheidene leeraren onzer hoogeschool hebben nu een kringetje gesticht « Pro Fauna », een onder-ons van liefhebbers van natuurlijke wetenschappen. Deze zullen nu, in de feestzaal der E. H. Jezuieten, eene reeks van zes voordrachten geven, op 23 en 30 December, en op 6, 13, 20 en 27 Januari e. k. De reeks is afwisselend Fransch en Nederlandsch.

Op 30 December spreekt Prof. L. Frateur over « De Belgische Duisdieren ». Heer J. Leemans, handelt op 13 Januari over « De Dierenveeving bij de Ouden » en Prof. Kan. R. Lemaire zal, op 27 Januari, eene lezing houden over de Dieren en de Kunst der Middeleeuwen ».

Een koncert zal elke voordracht voorafgaan. Beneendige kaarten zijn vooruitgeboar tegen 3 frank, afzonderlijke kaarten tegen 1 frank.

Door de zorgen van dezelfden kring zal, van den 30 December tot den 13 Januari, in de feestzaal van het Sint-Pieterskollege, Minderbroederstraat, een tentoonstelling opengehouden worden, waar de bijzonderste grondsoorten der Belgische Fauna zullen uitgestald zijn.

Hiervoor is de toegangsprijs 25 centiem, voor de kinderen 10 centiem en een bestendige kaart kost 1 frank.

De tentoonstelling zal alle dagen toegankelijk zijn van 11 tot 4 uur.

Om het werk te volmaken zal, in den loop van Januari 1918, in de « Louvain-Palace », een namiddag- en avondvertooning plaats hebben, waar dierkundige rolprenten zullen vertoond worden.

De holsbloekken. — Velo stadsgenooten hebben den raad van onzen « Stef » gevolgd. De Leuvensche « high-life » gaat met meer uit wandelen dan met spiinternieuwe holsbloekken, dannen zoowel als heeren. De beeren staren er zich werkelijk blind op. Deze mode slaat zoo zeer in, dat de kloefendracht hier weldra algemeen zal zijn.

Bioscoop. — Ondanks de nijpende tijden is in de « Zaal van Parijs », een roldschaatsbaan opengedaan, die, naar het heet, een dol sukses beleeft bij de jeugd. Die prachtige domme, heerlijke, diwze onbesuisdheid der jeugd toch!

De komiteitsdiendsten. — Er wordt geklaagd dat de bedienden van het komiteitsmagazijn der Tiriensche straat nog geene verhooging van loon hebben gekreyen, terwijl hunne aubigenooten uit andere komiteitsdiensten er wel hebben bekomen.

Dit is stellig eene onrechtvaardigheid die men wel zonder verwijl zal willen uit den weg ruimen, hopen we.

Been afgezet. — Onze stadsgenoot, M. Van Rooy, die den voet werd verbrijzeld onder den elektrischen tram te Tervuren, heeft deze week eene beenkundige bewerking moeten ondergaan, waarbij hem het been werd afgezet tot aan de kuie.

Toonteel. — Het Vlaamsch Tooneel van Brussel vertoont op 18 December « Mottige Jasus », in de Louvain-Palace.

« Moed en Vooruitgang », voert op 25 December, in namiddag- en avondvertooning, « De Klokken van Corneville » op.

« De Morgenster », zal op 16, 17 en 18 Januari « Het Teeken des Kruises », ten boonecie voeren.

1 ALPHAMI.

Uit Luik.

Een slechte vader. — In 1914 werd Jan Le..., uit Anglaar, veroordeeld om de vooding van zijn kind te betalen. Hij weigerde, word door onze bootsrechtelijke recht-bank tot een gevang veroordeeld, maar betaalde niet. Zijn kind werd, door de overheden, L., de Zusterkens van Liège gebracht. Le... weigerde eynieuw de kosten te betalen en deukte zelfs het voornamen uit zijn kind terug te eischen.

Uit dien hoofde wordt hij, bij verstek, tot twee maand hechtenis en 500 frank boete verweezen.

Onze bevoorrading. — Sedert verleden Maandag stellen onze gemeentewinkels gedrongde veertien dagen, te koop: mindersch spek, 100 gram per hoofd, tegen 1 fr. 50 het rantsoen voor niet-ondersteunde personen en 1 fr. 20 voor de drogers van een ondersteuningsboekje. Tot den 22 dezer is er kaiciumharbid erkrijgbaar, rantsoen 500 gram, tegen 90 centiem. Voor de 1e, 2e, 4e en 5e afdeelingen heeft die verkoop plaats in het Gymnasiumtheater; zij blijk voorbehouden voor de personen wier familieboekje niet de melding « gas en elektriciteit » draagt.

In dezelfde tijdspanne kan men rijstcerealine bekomen, 200 gram per hoofd, ton prijze van 24 centiem.

Verder zullen er aardpeen (Braibant) te verkrijgen zijn, voor al de huisgezinnen, welke er nog geen gekregen hebben. Rantsoen: 1 kilo per huisgezin, tegen 75 centiem les kilo.

De inwoners uit de midden- en zuiderwijken, mosten zich naar de Haiscampstraat begeven; die uit den oosterwijk, naar de Avroykaan, die uit het noorden, naar de Monsiestraat en die uit het westen, naar de Agimontstraat.

Stiefkinderen voor soldatenkinderen. — De inschrijvingslijsten, uitgaande van het « Kleedingfonds voor behoeftigen », brachten tot heden meer dan 3,000 frank op.

Kamermuziek. — Vrijdag laatst, 14 dezer, had in de bekende noorsche zaal van het « Continental » een koncert van kamermuziek plaats, ten voordeele van het werk van de kinderen der gesneuvelde of verminkte soldaten. Mej. Tikin, pianiste; de heeren Lejeune vioolspeler, Levaux, altist en Corbusier, basvioolspeler, verdienen alen lof.

Benoeming in het onderwijzend personeel. — Als voorlooopig plaatsvervanger van den heer St. L. Preman, als leeraar in 't Nederlandsch aan onze stedelijke jongenskweekschool, werd aangeduid de heer Renson, leeraar aan de middelbare school. Renson deed zijn studiën aan de lagere en aan de middelbare normale scholen te Gent.

TIESSE DI HOIB.

VLAAMSCHEWERKING.

Stichting van een Groeningerwacht te Vilvoorden.

Bij elke vereeniging zien wij nieuwe gezichten in onze vereenigingen. De vormgang onzer gemoente sedert enkele maanden is verbazend in ons stadje. Vroeger was een aktivist een soort.... moordenaar, die men schuwde en vluchtte. Nu wordt het haast een eer bovriend te zijn met een flamingant. De beweking wordt ons langzamerhand sympathiek, daarvan heeben wij de innige overtuiging.

Nu Zondag, 9 December, zou de Groeningerwacht plechtig gesticht worden. Een zestigtal personen waren opgekomen om zich te laten inschrijven. Velen waren bezet en lieten zich verontschuldigen.

Te 10 uur begon de stichting. Mr Verhulst, voorzitter, in een gloedvolle rede, zette het doel uiteen van de Groeningerwacht. Een daverend handgeklap vier spreker te beurt.

De heer Van den Heuvel van Brussel zong twee prachtige liederen.

Daarna kwam de heer Peremans aan de spreekbeurt. Het was geen gloedvolle rede, die spreker hield, maar een zaakrijke, een wetenschappelijke. Hij deed den oorsprong kennen van het flamingantism. Hij wees erop dat het nu bijzonder de tijd was om recht te eischen. Gedurende anderhalf uur hield hij ons onder de betoring van zijn hooget letterkundig betoog. Voorzeker heeft onze beweging gloedvolle en geestdrijvige redenaars van noode, maar hooget zaakrijke, beminnelijk logisch afgewogde redenaars zijn ook onontbeerlijk. Na volksprekers, wiens taak vor van genaakkelijk is, behoeven wij sprekers voor meer ontwikkelden.

De heer Peremans schijnt deze nieuwe baan op te gaan. En zijne poging mag buitengewoon geslaagd heeten. Zijn sukses was zeer groot. De heeren Vandenoorgen en Van den Heuvel zongen nog puike Vlaamsche liederen. Daarna kwam de heer Warocquiers aan het woord. Hij deed uitschijnen dat onze werking voorzeer vaderlandsch en niets dan Vlaamschgezind is en bezeelde geestdrifteg de schaar jeugdige flaminganten die zoo kranig den Vlaamschen kamp aanduurden.

Onder de grootste geestdrift werd de zitting geheven en de « Vlaamsche Leeuw » werd dreunend aangeheven. Iets grotesch lag in de uitvoering van dit kruchtig lied en men voelde dat er iets pleebtigs vandag was gebeurd. Ook ja de Franskiljons kunnen ons nog hoonen en tergen. Maar hunne woede raakt ons niet. De jeugd met haren moed, met haar onwrikbaar geloof in de toekomst komt tot ons. Zij zal den moed geven om ons tot op het einde onze eischen door te dringen.

Broeders op! Wij zijn nu een klein honderdtal. Morgen zijn wij twee honderd. Een oud regiem gaat ten grunde. De dageraad van nieuwe tijden breekt aan! Op de wijzerplaat der geschiedenis gaat het uur slaan van het Vlaamsgerdom! Zij die ons nu in den stoek laten, zijn de verraders van hun volk!

Zoo een hengelaen dag mocht niet eindigen zonder innige verbroedering. In groep togen de flaminganten door ons dolfranch stadje en bij Coloon werden menige Vlaamsche liederen gezongen en menig pintje gedronken. De verbruikers aanzagen verrast door eene geestige en gemoedelijke liederen waren ons ten zeerste sympathiek.

Het schijnt dat er 's avonds nog altwat gefeest werd in het Family Hotel.

Vilvoorden wordt nog eens een breedpunt van Vlaamschgezindheid. Ge zult het zien.

Verslag over den sociaal-demokratischen debatavond gehouden in de Tazienstraat, te Molenbeek, op 12 December 1917.

H. Tenras leidt de vergadering in en legt er den nadruk op dat de ondernomen wenning uitgaat van geeden der bij de partij aangesloten blijven, maar die een eigen standpunt hebben, evenals Vandervelde en Emiel Huysmans die het tegenwoordig ook niet eens zijn.

J. Van Ertergem vergelijkt de sociaal-demokratische beweging en de aktivistische. Eveneens de bewuste arbeiders gedrunk zullen maken van tijdelijke moeilijkheden die hun werkgever overvallen om eene loonsverhooging te eischen, zoo doen ook de aktivisten. Nu zijn de Vlamingen in de machtpositie tegenover de Regeering, met ware misdadig te wachten tot dat het weer anderom is om voor hun recht op te komen. Spreker valt sommige leiders aan die vroeger het Belgisch vaderland steeds bespot hebben en nuus patriotard spelen.

Steven Boerman wijst op de voorzeelen van B. S. en van de Pol. S. die nog kouwen moet. De Raad van Vlaanderen is een soort van voorlooopige regeering die binnen enkele maanden plaats zal maken voor een regeering gekozen door het volk met als kiezerstaal algemeen stemrecht 21 jaar (soommaatige toejuichingen). Verder behandelt hij het vredesvraagstuk.

Een werkman verdeelt het met de vorige sprekers gehoel eens te zijn en brandmerkt de houding van zekere vroegere leiders.

Niemand verlangt nog het woord.

Onderstaande dagorde wordt bij eenparigheid van stemmen aangenomen:

De sociaal-demokraten van Molenbeek, vereenigd in de zaal « Eldorado », op Woensdag, 12 December;

Betreuren dat leiders van de B. W. P. op een onregelmatig bijeengeroepen Landelijken Raad besloten hebben aan de konferentie te Stockholm geen deel te nemen;

Verlangen dat dit besluit onmiddellijk herzien zou worden;

Eischen voor Vlaanderen en Wallonië ekonomische en politieke zelfstandigheid;

Weigeren nog langer de imperialistische regeering van Le Havre te erkennen;

Zijn bereid een Vlaamsche regeering te ondersteunen die in demokratischen zin wil regeeren en de volgende punten in haar program opneemt:

Algemeen stemrecht op 21 jaar;

Afschaffing van artikel 310;

Socialiseering der Kempsche mijnvelden;

Degelijke sociale wetgeving;

Kosteloos onderwijs in al de graden (middelbaar en hooger voor onvermogende en onderlegde kinderen;

Gaat aan de C. S. D. A. opdracht bij de Duitsche partijgenoten met nadruk aan te dringen opdat maatregelen zouden getroffen worden door de Duitsche regeering om te beletten dat de opgezischten in het stepengebied nog langer niet behandeld worden zooals het betaamt.

Toneel, Koncerten en Vermakelijkheden

DINSDAG, 18 DECEMBER.

Koninklijke Vlaamsche Schouwburg. — Geen vertooning.
Olympia. — Te 8 uur:
Vaudeschouwburg. — Te 8 uur: Mam'zel Angot.
Bois Sacré. — Te 8 uur: Germinal.
Ambassadeurs. — Te 8 uur: Jeunesse.
Bourse. — Te 8 uur: Les Nouveaux Riches.
Gaité. — Te 8 uur: Billet de Logement.
Moulin. — Te 8 uur: L'Arlésienne.
Nouvel Alcazar. — Te 8 uur: Les Amours de Pierrot Trolomane.
Louis. — Te 8 uur: Bruxelles gris au Vol.
Trocadéro. — Te 8 1/2 uur: Marthe.
Winter Palace. — Te 8 uur: L'Homme de Paille.
Splendid. — La femme nue.
Cinéma Pantheon. — Doorlopende vertoonigen van 2 tot 11 uur: De slag van den dikzanten hetzelfde: Gertegulinos. — De roep van de liefde (Henry Roland).

Drukkerij van de « Gazet van Brussel »